

D'ARBOLÍ A SIURANA

Pels graus del Vincabrer i la Trona i retorn pels gorgs i Gallicant
Baix Camp / Priorat

Distància	17,2 km
Desnivell acumulat	930 m
Nivell de dificultat	moderat
Data	15 d'abril 2010 i 7 de desembre 2012
Cartografia	Ed. Piolet. Muntanyes de Prades (1:25000)
Punts per a GPS	http://ca.wikiloc.com/wikiloc/view.do?id=849767

Itinerari circular pel sector més garbinenc de les Muntanyes de Prades, a frec de la Serra de Montsant.

Partint de l'Arbolí, bonic poble de costeruts carrers, transcorre per diversos graus que guanyen les alteroses cingleres de la contrada. Antics camins que, malgrat el pas del temps i l'abandonament encara conserven trams del seu empedrat. Segueix un tram del riu Siurana i del barranc del Gorg, on hi forma salts i gorgs deliciosos. Visita el llogaret abandonat de Gallicant i el ben conservat i encimellat nucli de Siurana.

És molt recomanable fer aquesta ruta a la primavera: els barrancs de la contrada son de règim molt estacional i els gorgs amb poca aigua perden bona part del seu encant. En aquest cas podem retallar la ruta pel grau del Bodro i allargar-lo, si ens sembla, cap a les Fontscaldes.

A Arbolí (735 m), bonic poble de cases apilades a l'entorn de l'església, emprenem la marxa des de la placeta amb safarejos i font, pels seus costeruts carrers fins la part alta, sortint pel de Sant Pau. Camí de ferradura entre marjades d'horts i avellaners. Deixem a mà dreta (rètol) el camí de Gallicant, per on retornarem i per on marxa el GR 7. Continuem pel camí empedrat i costerut que entre llaçades, ens mena a l'ermita de Sant Pau.

Ermita de Sant Pau (818 m 15'). Senzilla esglésiola amb habitatge annex, a mitja cinglera. Tenim una bona vista del poble. Guiats per un rètol indicador i senyals de pintura (triangles grocs) emprenem un corriol en direcció al Mas Salín i el Grau del Vincabrer. Vers el nord per corriol ben fressat, passem vora rònc Maset del Nadal (rètol), creuem diversos cops una pista precària fins a sortir a la de les Obagues (rètol), que seguim a mà dreta una estona, passant prop del restaurat mas del Salín. Gaudim d'una bona vista del pantà, la vall del riu, el nucli habitat i la cinglera de Siurana. També de la Serra de Montsant, amb la Roca Corbatera i els pobles de la seva falda: Cornudella, Albarca, i la Morera. En un revolt (rètol) abandonem la pista[2] per emprendre el grau del Vincabrer.

Grau del Vincabrer (783 m, 45'). Ens endinsem per l'obaga al barranc del Grau, passant per trams embalmats als peus de la cinglera. El torrent hi fa alguns salts i tolls. Fort pendent vers el nord.

Un sender marxa a mà dreta (rètol) vers el Grau del Bodro[3]. Seguim per l'esquerra i aviat trobem una balma amb paret de pedra seca que ens podria servir d'aixopluc. Més avall passem vora una cabana habilitada com habitatge, isolada al bell mig del bosc i abastem la llera del riu de Siurana.

Molí paperer (530 m. 1h 25'). Del molí a penes en resta dreta una paret. Creuem el riu de Siurana a gual i atenyem, al marge dret, una pista que seguim a mà esquerra breument. Un rètol ens indica el Camí de la Trona i Siurana. És l'inici del grau de les Marrades[4].

Esbiaixadament, vers ponent, el grau de les Marrades salva l'alta i vertical cinglera a migdia de Siurana. Conserva bona part del seu empedrat original i els contraforts de pedra seca del camí. Primer creuem el cingle Roig. Després guanyem alçària ràpidament en curtes llaçades per les calcàries parets del cingle Blanc. Passat

aquest tram continuem, ja més planerament, per una lleixa a mitja alçària del cingle: el camí de la Trona. Deixem a mà dreta el grau de la Tornera (rètol) per on ens hi enfilarem de retorn. Passem per sota la curiosa formació de la Trona i deixem a mà esquerra, separat de les parets, l'isolat Tossal del Franquet.

Siurana (681 m, 2h 20'). Visita obligada al ben conservat nucli de carrers empedrats, a les restes del castell i a l'església romànica de Santa Maria. Retornem sobre els nostre passos pel camí de la Trona fins al grau de la Tornera.

Grau de la Tornera (700 m, 2h 35'). Molt costerut i deteriorat. Quan l'hem guanyat sortim, a l'alçada del càmping, a la carretera de Siurana. La seguim bona estona a mà dreta, deixant-la per una pista també a mà dreta (PR C-7) que volta un mas. Poc més enllà un rètol de fusta ens indica el camí del grau.

Grau dels Masets (743 m, 2h 55'). Pel costat d'una vinya, un bon camí empedrat[5] baixa decididament la cinglera fins a la pista del marge dret del riu de Siurana, poc més amunt del Mas d'en Candi. La prenem a mà esquerra fins al Molí de l'Esquirola, on acaba.

Molí de l'Esquirola (558 m, 3h 30'). Creuem la llera del riu[6] fins a la riba esquerra (rètol) per emprendre el camí dels Gorgs. En un primer tram segueix pel marge esquerre del riu i és molt brut, envaït per la malesa. Després, quan atenyem el barranc del Gorg i el creuem, és més diàfan.

La Gorguina (633 m, 4h 05'). Creuem a gual al marge dret del Barranc del Gorg, per un punt on el riu s'obre pas entre el rocam calcari després d'un salt, llaurant capricioses formes i un gorg. Pel aquest marge anem guanyant alçària seguint un senderol ben marcat i fitat fins abastar el camí de Gallicant, per on baixa el GR 7. Entremig del bosc, és fàcil agafar el camí de Gallicant en sentit contrari, vers la Mussara. Cal estar atents per prendre'l a mà dreta, en baixada fins al Gorg.

El Gorg (732 m, 4h 25'). El torrent hi fa un salt formant-hi un toll considerable en un indret recollit i preciós. Una construcció de pedra hi fa de mirador, al punt on hi havia la bomba per fornir d'aigua a l'antic i proper complex militar dels Castillejos. Seguint camí, poc més amunt trobem el Gorguet, un altre toll on el torrent hi salta per una llengua de tosca. Abans però al torrent li cal obrir-se pas per un estret tall a la roca, el Barranquet de la Font Canaleta, que podem observar per sobre, seguint el camí.

Camí amunt abastem una pista que vers garbí (OSO) recorre la carena. La deixem fent dreuera, guiats pels senyals del GR, per un corriol. En el sentit de la marxa destaca el Puig de Gallicant. La retrobem més endavant, prop de Gallicant.

Gallicant (859 m, 5h). Antic nucli rural de set cases encimellades sobre un turonet a la carena, envoltat d'antigues feixes de conreu, avui ermes. Abandonat definitivament a mitjans del segle passat, presenta un estat ruïnós. Hi gaudim d'una excel·lent panoràmica de tota la contrada.

Deixem Gallicant per un camí carreter que, en moderat pendent, va guanyant alçària. Prop del poble, separada del camí i dins d'una mina, hi ha la font. No hi manca mai l'aigua, fins i tot en anyades de secada. Poc abans del Collet dels Colls, on el camí carreter acaba, abastem el punt més alt del recorregut (880 m). Passat el coll, emprenem entre llaçades i moderat pendent la baixada a Arbolí, per l'antic camí de ferradura de Gallicant. Malgrat que conserva trams del seu antic empedrat, està força malmès.

Atenyem el poble a les 5 hores i 40' de marxa efectiva.

- [1] Al tram entre Arbolí i el riu Siurana, excel·lent senyalització (rètols) a cura de la Secció Excursionista del Reus Deportiu. També senyals de pintura (triangles grocs). A les cruïlles, rètols (sobretot de Turisme de Catalunya). Al camí dels Gorgs rètols, estaques i pintura (senyals grocs i blaus). A partir del Grog, senyals del GR 7 i rètols.
- [2] Seguint la pista ens menaria baixar al riu de Siurana, a l'alçada de l'antic Mas d'en Ribelles, prop del camí dels Gorgs, entre la Gorguina i el Gorg, per on passarem després.
- [3] Passant per la cova Tosca. Seguint-lo podríem pujar a Gallicant escurçant molt la ruta.
- [4] Seguint la pista aigües amunt, en poca estona ens plantaríem al Mas d'en Candi, al cap de vall del grau dels Masets, que és per on passarem més endavant tot baixant de Siurana.
- [5] Hem llegit que aquest era el camí habitual dels masos de la zona per traginar als diversos molins que hi havia vora el riu. Si be n'hi ha arreu de la contrada, en aquest punt trobarem força concentració de vies d'escalada.
- [6] En aquesta part la llera és un codolar: va sofrir un greu trasbals arran de les riuades del 1994.